

Ontwerp-besluit halfjaarverbod op onttrekking oppervlaktewater

Het dagelijks bestuur van Waterschap De Dommel besluit in gevolge artikel 3.13 van de Keur Waterschap De Dommel 2015:

- tot het instellen van een jaarlijks algeheel verbod op onttrekking uit oppervlaktewater voor het stroomgebied van de Boven-Dommel, het gebied ten zuidoosten van het Wilhelminakanaal gedurende de periode van 1 april tot 1 oktober (zie kaartbijlage behorende bij dit besluit);
- te bepalen dat het onttrekkingsverbod geldt voor zowel vaste, als mobiele onttrekkingsinstallaties, zoals zuigwagens en giertonnen;
- te bepalen dat het onttrekkingsverbod geldt voor alle oppervlaktewateren, zoals beken, sloten, vijvers en vennen;
- te bepalen dat het drenken van vee en het bestrijden van calamiteiten met water uit oppervlaktewaterlichamen is toegestaan.

Toelichting ontwerp-besluit halfjaarverbod op onttrekking oppervlaktewater

Met het instellen van een halfjaarverbod op het onttrekken van oppervlaktewater in het stroomgebied van de Boven-Dommel ten zuidennoosten van het Wilhelminakanaal wordt een verband gelegd tussen voor droogte zeer kwetsbare systemen en het onttrekkingsverbod.

Versnelling van de daling van de waterstanden in de bovenlopen

Deze betreffende watersystemen reageren erg snel op droge perioden en de oppervlaktewaterpeilen zakken in rap tempo door snelle infiltratie. Het komt voor dat in watergangen het peil in een week tijd 75 cm zakt omdat het water snel infiltreert. Het onttrekken van oppervlaktewater in de bovenlopen veroorzaakt een versnelde daling van de afvoer en zodanig mogelijk een eerder verbod op het onttrekken van oppervlaktewater in de benedenstroomse delen. Andersom geldt dat de huidige ingestelde verboden zijn gebaseerd op verder benedenstrooms gelegen meetpunten. Dit in combinatie met het feit dat er vaak enkele dagen overheen gaan voordat het verbod daadwerkelijk van kracht is, veroorzaakt dat de bovenlopen dan soms al droog staan. Met de huidige methode van een periodiek verbod op basis van afvoernormen komen we voor deze kwetsbare systemen dus vaak te laat met een onttrekkingsverbod.

Met ons beheer zetten we alles op alles om voldoende water én stroming te houden in de bovenlopen en met het onttrekken van water zou de effort die hierin wordt gestoken teniet gedaan worden. Niet alleen voor waterkwantiteit (voldoende water) is dat relevant, maar vooral ook voor de waterkwaliteit en voldoende stroomsnelheid in de zomer (KRW doelstelling).

Meer duidelijkheid voor aangelanden en beheerders

De huidige gang van zaken wordt vaak door onze ingelanden niet begrepen: als het voldoende regent en er is geen behoefte aan het onttrekken van oppervlaktewater, dan is het toegestaan. Maar zodra het droog wordt en er behoefte is aan onttrekking, kondigen we een verbod af. Bovendien komt het voor dat een bovenloop of vijver/ven al droog is gevallen eer we een verbod afkondigen op het onttrekken van oppervlaktewater. Beheerders en aangelanden weten beter waar ze aan toe zijn bij het instellen van een halfjaarlijks onttrekkingsverbod uit oppervlaktewater. Ook voor onze handhavers is een halfjaarverbod duidelijker en makkelijker te handhaven. In die periode is het niet toegestaan om water te onttrekken uit oppervlaktewateren (beken, sloten, vijvers, vennen), ongeacht de hoeveelheid en het doeleinde. Alleen het bestrijden van calamiteiten (zoals brand) en het drenken van vee is uitgezonderd van het verbod.

Beperkte economisch afhankelijkheid van oppervlaktewateronttrekking in betreffende gebied

Omdat in het gebied Boven-Dommel op het moment dat de waterbehoefte groot is, er doorgaans weinig oppervlaktewater beschikbaar is, wordt er naar verwachting beperkt uit oppervlaktewater onttrokken. Ondernemers die op beregening aangewezen zijn, weten dat het vanuit het oppervlaktewater in tijden van schaarste soms niet beschikbaar is. Er is naar verwachting dan ook weinig economische afhankelijkheid van dat water. Aantallen en type onttrekkers en hoeveelheden water zijn niet in beeld vanwege de vrijstelling van vergunning en meldplicht, maar denkbare onttrekkers zijn vooral agrariërs (zonder beregeningsvergunning grondwater) en gemeenten (of aannemers die in opdracht van gemeenten het groenonderhoud uitvoeren). Mogelijk dat ook burgers met tuinen grenzend aan watergangen hieruit onttrekken. Mogelijke onttrekkers in de betreffende gebieden zijn naar verwachting al ingericht op alternatieven zoals:

- ☐ onttrekken uit grondwater (mits ze daarvoor over een vergunning beschikken)
- ☐ water vasthouden in eigen sloten om het grondwater in percelen op peil te houden

□ onttrekken uit andere, minder kwetsbare/droogtegevoelige oppervlaktewateren op grotere afstand (bijv. ook voor bewateren van plantsoenen e.d.)

Periode halfjaarverbod

Op 1 april start landelijk het zogeheten 'droogteseizoen' en deze duurt tot 1 oktober. In deze periode zijn Rijkswaterstaat en de waterschappen extra alert op het mogelijk optreden van een laagwater en/of droogteperiode, waardoor watertekorten kunnen ontstaan. Vanuit schaarste en het kunnen bereiken van onze KRW doelen (watervoerendheid, stroomsnelheid in de zomer, waterkwaliteit) geldt daarom een halfjaarverbod op het onttrekken uit oppervlaktewater in de periode 1 april tot 1 oktober.